

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2017)

Opgave Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

Aandachtspunten overheveling buitenonderhoud en aanpassing schoolgebouwen (12 december 2013)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>Omdat schoolbesturen geen reserves hebben kunnen opbouwen voor hun nieuwe taak, het buitenonderhoud van schoolgebouwen, is een overgangsregeling nodig. Deze moet niet alleen openstaan voor kleine schoolbesturen, zoals de staatssecretaris heeft beloofd, maar ook voor grote schoolbesturen.</p>	<p>Er komt een overgangsregeling. Belangrijke criteria voor honorering van een aanvraag zijn de leeftijd van de gebouwen en de vereveningsmogelijkheid die het schoolbestuur heeft. Nieuwere gebouwen vragen immers minder onderhoud. Grote schoolbesturen kunnen verevenen doordat ze meer mogelijkheden hebben onderhoud van hun gebouwen te spreiden.</p>	<p>Verevening is geen instrument waarmee structurele financiële tekorten kunnen worden opgelost, tekorten die het gevolg zijn van ontoereikende reserves ten opzichte van de staat van onderhoud van de gebouwen. Wij vragen de staatssecretaris zich hier nader op te beraden.</p>	<p>BZK - Actie is afgerond¹ OCW - Actie is afgerond²</p>
<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>De overheveling gaat gepaard met een verschuiving van de verdeelsystematiek van de beschikbare middelen. Hierdoor kunnen herverdeel-effecten optreden. De staatssecretaris van OCW zou moeten bekijken of deze onwenselijk zijn. Indien dit het geval blijkt, moet hij hiervoor maatregelen treffen.</p>	<p>De gevolgen van de uitname van de middelen uit het Gemeentefonds voor de verschillende gemeenten zijn nog niet bekend. Het is van belang om bij de vaststelling daarvan te bezien of dit tot onwenselijke herverdeeleffecten leidt en te bepalen of er maatregelen nodig zijn om deze effecten tegen te gaan.</p>		<p>BZK - Actie is afgerond³ OCW - Actie is afgerond⁴</p>
<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>Een laagdrempelige, onafhankelijke organisatie zonder winstoogmerk zou schoolbesturen moeten helpen de uitvoering van het onderhoud aan hun gebouwen te professionaliseren, onder meer door hen te adviseren bij de planning, de opbouw van reserves, de inkoop en het toezicht op de uitvoering van buitenonderhoud.</p>	<p>De staatssecretaris overlegt met de PO-Raad over het ondersteuningsaanbod. Het streven is nog in 2013 een begin te maken met de ondersteuning.</p>		<p>BZK - Actie is afgerond⁵ OCW - Actie is in uitvoering⁶</p>

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>De overheveling van het buitenonderhoud moet expliciet onderdeel zijn van een periodieke evaluatie van het evenwicht tussen taken en middelen. Hierbij moet ook de gerealiseerde kwaliteit van de gebouwen en de eisen die passend onderwijs aan een gebouw stelt worden meegenomen.</p>	<p>De staatssecretaris wil, naast de bestaande evaluatie van de materiële bekostiging van schoolbesturen, de ontwikkelingen rond de huisvesting periodiek in kaart brengen. Hoe geven de gemeenten invulling aan hun verantwoordelijkheid? Heeft de overheveling geleid tot kwaliteitsverbetering van de schoolgebouwen? De monitoring zal naast de opvattingen en beleving van schoolleiders en schoolbesturen bestaan uit meer indicatoren, zoals de inkomsten en uitgaven van schoolbesturen en gemeenten en de technische staat van oudere gebouwen in vergelijking met de huidige eisen in het Bouwbesluit.</p>	<p>Wij zien de meerwaarde van de aangekondigde brede monitoring van de ontwikkelingen rondom huisvesting. We gaan ervan uit dat de wettelijke evaluatie van de materiële bekostiging eveneens wordt verbreed. Om te kunnen bepalen of de bekostiging schoolbesturen in staat stelt hun gebouwen goed te onderhouden en aan te passen aan onderwijskundige eisen, zou naar ons idee behalve de kosten ook de gerealiseerde huisvestingskwaliteit meegewogen moeten worden.</p>	<p>BZK - Actie is in uitvoering⁷ OCW - Actie is in uitvoering⁸</p>
<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>Behalve de middelen voor buitenonderhoud wordt een bedrag van € 256 miljoen - dat gemeenten niet aan onderwijshuisvesting hebben besteed - uit het Gemeentefonds genomen. We bevelen de staatssecretaris van OCW aan om in overleg met de minister van BZK na te gaan welke stimuleringsmaatregelen zij kunnen treffen om te voorkomen dat gemeenten minder uitgeven aan nieuwbouw.</p>			<p>BZK - Actie is in uitvoering⁹ OCW - Actie is in uitvoering¹⁰</p>

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>Schoolbesturen mogen geen rijks-geld besteden aan huisvestings-zaken waar de gemeente voor verantwoordelijk is. De staatssecre-taris van OCW zou het financieel toezicht in moeten richten op de opsporing van onrechtmatige uitga-ven van schoolbesturen aan onder-wijshuisvesting, om te voorkomen dat deze uitgaven ten koste gaan van de kwaliteit van het onderwijs.</p>			<p>BZK - Actie is in uitvoering¹¹</p> <p>OCW - Actie is in uitvoering¹²</p>

- 1 Tijdelijke regeling van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 26 januari 2015, nr. PO/BenS/606922, houdende regels met betrekking tot het verstrekken van aanvullende bekostiging voor het primair onderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in verband met de overheveling van het buitenonderhoud (Tijdelijke regeling aanvullende bekostiging buitenonderhoud PO en (V)SO)
- 2 Zie Tijdelijke regeling van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 26 januari 2015, nr. PO/BenS/606922, houdende regels met betrekking tot het verstrekken van aanvullende bekostiging voor het primair onderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in verband met de overheveling van het buitenonderhoud (Tijdelijke regeling aanvullende bekostiging buitenonderhoud PO en (V)SO).
- 3 De overgang van de verdeelsystematiek van het Gemeentefonds naar de lumpsumbekostiging leidt niet tot ongewenste herverdeeleffecten omdat de verdeling van de middelen via de lumpsum direct is te relateren aan de vierkante meters. Verder biedt de overgangsregeling soelaas voor die schoolbesturen met minder of geen vereveningsmogelijkheden. In opdracht van het ministerie van BZK heeft Cebeon onderzocht of sprake is van scheefheden en zo ja welke aanpassingen in de verdeling van het clusteronderdeel nodig zijn om de verdeelformule van het cluster Educatie per 2015 aan te passen voor 2016 en verder. Uit het op 18 maart 2015 verschenen rapport van Cebeon blijkt er dat geen correctie nodig is (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/rapporten/2015/03/23/onderzoeksrapport-onderwijshuisvesting/onderzoeksrapport-onderwijshuisvesting.pdf>).
- 4 De overgang van de verdeelsystematiek van het Gemeentefonds naar de lumpsumbekostiging leidt niet tot ongewenste herverdeeleffecten omdat de verdeling van de middelen via de lumpsum direct is te relateren aan de vierkante meters. Verder biedt de overgangsregeling soelaas voor die schoolbesturen met minder of geen vereveningsmogelijkheden. In opdracht van het ministerie van BZK heeft Cebeon onderzocht of sprake is van scheefheden en zo ja welke aanpassingen in de verdeling van het clusteronderdeel nodig zijn om de verdeelformule van het cluster Educatie per 2015 aan te passen voor 2016 en verder. Uit het op 18 maart 2015 verschenen rapport van Cebeon blijkt er dat geen correctie nodig is (<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/rapporten/2015/03/23/onderzoeksrapport-onderwijshuisvesting/onderzoeksrapport-onderwijshuisvesting.pdf>).
- 5 Het kenniscentrum Ruimte OK ondersteunt zowel schoolbesturen als gemeenten bij de overheveling van het buitenonderhoud. De PO-Raad organiseert thema-bijeenkomsten op het gebied van huisvesting.
- 6 Eind 2016 hebben PO-raad, VO-raad en VNG een voorstel gestuurd aan de Staatssecretaris van onderwijs om knelpunten binnen het stelsel aan te pakken. De staatssecretaris heeft aangegeven dit voorstel graag verder samen uit te werken (zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/12/23/kamerbrief-met-reactie-op-voorstel-po-raad-en-vo-raad-vng-over-bekostiging-renovatie>). Dit loopt nu. Onderdeel daarvan is in kaart brengen welke behoefte er is aan een dergelijke organisatie en aan welke eisen een dergelijke organisatie zou moeten voldoen.
- 7 In overleg met alle betrokkenen zijn de benodigde parameters geïnventariseerd. De eerste resultaten zijn bekend in 2017.
- 8 De monitor huisvesting wordt tweede helft 2017 opgeleverd.
- 9 Is geagendeerd in alle bestuurlijke en ambtelijke overleggen tussen Rijk, gemeenten en schoolbesturen. Resultaat is bijvoorbeeld de Green Deal Verduurzaming scholen. Daarin hebben alle betrokken partijen aangegeven een slag te willen maken in de verbetering van de kwaliteit van de onderwijshuisvesting. Het gaat daarbij met name om klimaatbeheersing en energiezuinigheid.
- 10 Eind 2016 hebben PO-raad, VO-raad en VNG een voorstel gestuurd aan de Staatssecretaris van onderwijs om knelpunten binnen het stelsel aan te pakken. De staatssecretaris heeft aangegeven dit voorstel graag verder samen uit te werken (zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/12/23/kamerbrief-met-reactie-op-voorstel-po-raad-en-vo-raad-vng-over-bekostiging-renovatie>). Dit loopt nu. Onderdeel daarvan is in kaart brengen waar knelpunten zitten op het terrein van nieuwbouw, onderhoud en renovatie en hoe deze knelpunten aan te pakken.
- 11 Het investeringsverbod geldt (nog) onverkort. En de Onderwijsinspectie handhaaft daarop. OCW praat met VNG, PO-Raad en VO-Raad over een verruiming van dit verbod. Het gaat daarbij om het creëren van de mogelijkheid dat het schoolbestuur investeert in extra energiebeperkende maatregelen (bovenop de eisen uit het Bouwbesluit). De daaruit voortvloeiende besparingen komen ten gunste van het schoolbestuur.
- 12 Het accountantsprotocol biedt houvast voor de controle rond de (al dan niet rechtmatige) bestedingen aan huisvesting. Bezien wordt of nadere maatregelen nodig zijn.